

Examenul de bacalaureat național 2013

**Proba E. d)
Filosofie**

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

Model

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Dacă ținem cont de etimologia termenului, prin „filosofie” ar trebui să înțelegem:
  - a. pregătirea pentru moarte
  - b. știința primelor principii și cauze
  - c. cercetarea critică a limitelor cunoașterii umane
  - d. dragostea de înțelepciune
2. Teoriile morale:
  - a. sunt preocupate mai ales de problematica relației existente între putere și legitimitate
  - b. au drept concepte centrale noțiunile de *adevăr* și de *eroare*
  - c. au drept concepte centrale noțiunile de *bine* și de *rău*
  - d. sunt preocupate mai ales de problematica raportului existent între egalitate și dreptate
3. O judecată sintetică este cea în care:
  - a. predicatul adaugă o cunoștință nouă, care nu era conținută deja în subiect, judecata fiind extensivă
  - b. predicatul nu adaugă nimic nou subiectului, ci doar îl explicitează
  - c. predicatul nu adaugă nimic nou la trăsăturile subiectului, judecata fiind astfel extensivă
  - d. predicatul adaugă trăsături noi subiectului, judecata fiind pur explicativă
4. Pentru filosofii hedoniști:
  - a. fericirea se obține în viața de apoi
  - b. plăcerea constituie Binele suprem al omului, reprezentând scopul vieții acestuia
  - c. o viață trăită în conformitate cu normele morale contribuie la realizarea fericirii
  - d. starea de fericire se obține, în timpul vieții, prin suferință
5. Conform teoriei adevărului coerentă, o propoziție este adevărată dacă:
  - a. are o valoare practică incontestabilă
  - b. este în concordanță cu realitățile pe care le vizează
  - c. este concordantă cu alte propoziții acceptate în domeniul respectiv
  - d. exprimă punctul de vedere al unor oameni celebri
6. Conform eticii deontologice:
  - a. o acțiune are valoare morală dacă este guvernată de anume principii normative care îi asigură necesitatea și universalitatea
  - b. numai căutarea rațională, guvernată de intelect este calea principală de realizare a fericirii
  - c. fundamentul moralei este utilitatea sau Principiul Celei Mai Mari Fericiri
  - d. prezența și acceptarea durerii în corp și a suferinței în suflet înseamnă atingerea fericirii

18 puncte

B. Cu privire la drepturile omului, tendința politică europeană constă în asigurarea egalității în drepturi a cetățenilor tuturor statelor și combaterea oricărui tip de discriminare.

1. Menționați trei drepturi ale omului. **6 puncte**
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, rolul/importanța statului în asigurarea drepturilor pozitive. **3 puncte**
3. Formulați un enunț filosofic afirmativ care să pună în relație conceptele de *drepturi negative* și *stat*. **3 puncte**

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Analizați succint, din perspectivă filosofică, problematica *adevărului*, având în vedere următoarele repere:

- numirea unui filosof care a abordat problematica adevărului **4 puncte**
- explicarea unei teze/perspectivă filosofice referitoare la adevăr **10 puncte**
- ilustrarea tezei/perspectivă filosofice pe care ați explicat-o, printr-un exemplu concret de situație din societatea contemporană **6 puncte**
- formularea unei obiecții la adresa tezei/perspectivă filosofice pe care ați explicat-o **6 puncte**
- precizarea modului în care poate fi întemeiat adevărul propoziției „*Toți urșii polari sunt albi.*”, din perspectiva unui reprezentant al empirismului clasic. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

A. *Deși filosofia este incapabilă să ne spună cu certitudine care este adevăratul răspuns la îndoielile pe care le ridică, ne poate sugera multe posibilități care ne lărgesc orizontul gândirii și o eliberează de tirania obișnuinței. Astfel, dacă, pe de o parte, diminuează sentimentul nostru de certitudine cu privire la ce sunt lucrurile, pe de altă parte, filosofia sporește mult cunoașterea noastră despre ce pot fi acestea; alungă dogmatismul oarecum arogant al acelor care nu au călătorit în regiunea îndoielii eliberatoare și menține vie capacitatea noastră de a ne mira, prezentându-ne lucrurile obișnuite dintr-o perspectivă neobișnuită.*

(Bertrand Russell, *Problemele filosofiei*)

1. Precizați, pe baza textului dat, două caracteristici ale filosofiei. **4 puncte**
2. Menționați o deosebire existentă între perspectiva despre filosofie, prezentată în text și o altă concepție despre filosofie, a cărei teză/idee de bază ați precizat-o explicit. **6 puncte**
3. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *filosofie* și *viață*. **10 puncte**

B. Știind că pentru Augustin *omul este un suflet rațional care se slujește de un trup muritor și material*:

1. Argumentați în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț. **6 puncte**
2. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în enunț. **4 puncte**

Examenul de bacalaureat național 2013
Proba E. d)
Filosofie

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Model

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- Se punctează oricare alte modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

A.

a) câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-d, 2-c, 3-a, 4-b, 5-c, 6-a

6x3p=18 puncte

B.

1. câte 2 puncte pentru menționarea fiecăruia dintre drepturile omului 3x2p=6 puncte
2. ilustrarea, printr-un exemplu concret, a rolului/importanței statului în asigurarea drepturilor pozitive 3 puncte
3. formularea unui enunț filosofic afirmativ care să pună în relație conceptele de *drepturi negative* și *stat* 3 puncte

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

- numirea unui filosof care a abordat problematica adevărului 4 puncte
  - precizarea oricărei teze/perspective filosofice referitoare la adevăr (de exemplu, adevărul constă în adecvarea, în potrivirea dintre lucruri și intelect) 4 puncte
  - explicarea tezei/perspectivei filosofice precizate 6 puncte
  - ilustrarea tezei/perspectivei filosofice explicate, printr-un exemplu concret 6 puncte
- Notă:** Punctajul se acordă numai în cazul în care exemplul vizează o situație din societatea contemporană.
- formularea unei obiecții la adresa tezei/perspectivei filosofice explicate 6 puncte
  - precizarea modului în care poate fi întemeiat adevărul propoziției „*Toți urșii polari sunt albi.*”, din perspectiva unui reprezentant al empirismului clasic 4 puncte

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

A.

1. câte 2 puncte pentru fiecare dintre cele două caracteristici ale filosofiei 2x2p= 4 puncte
2. - precizarea tezei/ideii de bază a oricărei alte concepții despre filosofie (de exemplu, *filosofia este manifestare de viață, este o formă de întoarcere a spiritului asupra lui însuși*) 3 puncte
- menționarea oricărei deosebiri existente între perspectiva despre filosofie, prezentată în text și concepția a cărei teză/idee de bază a fost precizată 3 puncte
3. - câte 1 punct pentru utilizarea fiecăruia dintre cei doi termeni dați în sens filosofic 2x1p= 2 puncte
  - evidențierea unei corelații existente între termenii dați 4 puncte
  - coerența textului redactat 2 puncte
  - încadrarea în limita de spațiu precizată 2 puncte

B.

1. argumentarea coerentă și pertinentă în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț **6 puncte**
Notă: În situația în care candidatul argumentează în mod incoerent în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț, se acordă numai 2 puncte.
2. formularea unui punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în enunțul dat **4 puncte**